ایرنا

تحلیلی بر راهبردهای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در چهار دهه اخیر

حافظ منافع ملی در برابر سلطه جهانی

۴۴ سال

مضحک است که کسی مدعی شود ایران مقتدر کنونی پس از ۴۴سال تحکیم استقلال و توان ملی، در سیاست خارجی مقهور شده است

گزارش تحلیلی

مجتبی سلطانی

معاندان خارج و داخل نظام ایران، تحت حمایت رسانه‌ای، مالی، لجستیکی و سیاسی امریکا و متحدانش، مدت‌هاست که به این شائبه و اتهام دامن زده‌اند و می‌گویند: «جمهوری اسلامی به روسیه و چین وابسته شده است!» اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی که حامی اسرائیل و صدام هم بود، بعد از فروپاشی، قریب دو دهه متحد و شریک غرب بود و الگوی گورباچفی و یلتسینی آن، محبوب و مطلوب مدعیان غرب‌گرا شده بود و در کنار امریکا و ناتو علیه ملت ایران مشکل‌سازی می‌کرد ولی از تیغ اعتراض و انتقاد غرب‌گرایان مصون و محفوظ بود، اما بعدها که به علت الزام و اضطرار ژئوپلیتیک و دورویی و عداوت غرب و ظهور منافع حیاتی متفاوت و راهبردهای جدید روسیه، پوتین از همکاری استراتژیک با امریکا و اسرائیل چشم‌پوشی کرد و به ناچار با برخی منافع ملت ایران همگرایی و همراهی پیدا کرد، از چشم جریان غرب‌گرا و اپوزیسیون ضدانقلاب افتاد.

چین «پسا مائو»ی پیوسته به اردوگاه غرب و پذیرای نظام کاپیتالیستی هم تا وقتی که الگوی غرب‌گرایی و سازش با امریکا بود، در چشم اپوزیسیون و غرب‌گرایان ارج و قربی داشت و بعضاً اسباب ملامت و سرزنش ایران نیز بود که «از چینی‌ها یاد بگیرید و تن به هژمونی امریکا بدهید تا رستگار شوید»؛ اما وقتی که در استراتژی غربی‌ها، تصویر چین شریک به رقیب و دشمن بالقوه سلطه غرب تبدیل شد، دوستی استراتژیک با چین برای ایران، عیب و ایراد و نشانه وابستگی به شمار می‌آمد.

اگر ایران مقتدر کنونی اهل اندکی سازش، تسلیم و وابستگی بود، به مدار وابستگی همان امریکا و اروپای محبوب اپوزیسیون بازمی‌گشت، با سابقه مشعشع دوران قاجار و پهلوی. در شرایط عجیب و متلاطم جهان کنونی، کدام ناظر منصف و واقع‌بین در دنیاست که ندانند رابطه راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران با دو دولت قدرتمند روسیه و چین، در اوج استقلال سیاسی، اقتدار نظامی و ژئوپلیتیک ایران، بر اساس منافع و امنیت ملی، مبتنی بر عزت و حکمت و مصلحت شکل گرفته است؛ اما ضد انقلاب خارج و مدعیان معاند داخل، این رابطه را مشابه «وابستگی» رژیم کودتایی پهلوی به انگلیس و امریکا نمایانده و می‌گویند: «نظام، روسوفیل و چینوفیل شده است!»البته به زبان بی‌زبانی و غالباً بازبانی، مطلوب و مقبول آنان این است که نظام ایران، انگلوفیل و آمریکوفیل و صهیونوفیل باشد ولی چون جمهوری اسلامی مستقل و مقتدر با همگرایی قدرت‌های آسیایی، عضو مؤثر اتحادیه سازندگان نظام چندقطبی جدید جهانی شده است، باید به کذب و افترا وابسته نامیده شود و در پیشگاه هژمونی رو به زوال امریکا و صهیونیسم، قربانی و برانداری شود.

این واقعیت غیرقابل انکاری است که ملت ایران با هویت اسلامی و انقلابی خود در روابط با همه قدرت‌های جهان، فقط منافع ملی‌اش را جلب، جذب و هضم می‌کند. انقلاب اسلامی از آغاز پیدایش خود، داعیه هویت و گفتمان نوین در مقابل همه شرق و غرب، از جمله چین و روسیه داشته است. مضحک است که کسی مدعی شود ایران مقتدر کنونی پس از ۴۴سال تحکیم استقلال و توان ملی، در مدار چین و روسیه قرار گرفته و مقهور این دو کشور شده است؛ بلکه در شرایط پیچیده جهان کنونی، این روسیه و چین هستند که به‌دلیل منافع اقتصادی و استراتژیک خود، به ایران، قدرت برتر خلیج فارس تا دریای مدیترانه، بیشتر نیازمند شده‌اند.

البته طبعاً ایران هم مانند روابط با بقیه کشورها، نیاز متقابل متعارف داشته و دارد. اما جمهوری اسلامی هیچ وقت به خاطر «نیاز و احتیاج»، استقلال و اصول و مبانی و ارزش‌ها و عزت خود را زیر پا نگذاشته است. ایران اگر می‌خواست از اصول و اقتدار خود صرف‌نظر کند و رفع نیاز را بر اصالت و کرامت و شرافت خود ترجیح دهد، در برابر امریکا و ناتو عقب‌نشینی می‌کرد. در سیاست خارجی «نه شرقی، نه غربی» طی چهار دهه گذشته، ایران همواره با شیوه‌ها و تاکتیک‌های پویا، روزآمد و هوشمند، مسیر مستقل خود را پیش برده و در این مسیر، بالطبع دوستان و دشمنانی دارد و می‌یابد؛ برخی از دشمنانش شکست می‌خورند و به مرور تبدیل به بی‌طرف و بعضاً دوست می‌شوند. بعضی از دوستانش هم گاهی تبدیل به بی‌طرف یا رقیب و بعضاً افتاده در دام دشمن شده یا در دوستی خودشان پایدار می‌مانند؛ بنابراین در این روابط مستمر و متغیر دوستی و دشمنی سیاسی در عرصه جهانی، نظام مستقل مردمی ایران همواره کوشیده بر مبنای ارزش‌ها، منافع، اقتضائات، مقدورات و شرایط، رابطه حکیمانه و مطلوب خود را تنظیم کند. در حدود و ثغور دایره مشخص «هویت و منافع و امنیت ملی ایران» البته که در کنار کامیابی‌ها و موفقیت‌های بزرگ سیاست خارجی، برخی دولت‌های پیشین اشتباهات تاکتیکی و ناکامی‌هایی هم داشته‌اند، اما مسیر خدشه به استقلال و اقتدار ملی همواره مسدود بوده و زیاده‌خواهی‌ها و فشارهای دشمنان راه به جایی نبرده است.

> در سیاست خارجی «نه شرقی، نه غربی» طی چهار دهه گذشته، ایران همواره با شیوه‌ها و تاکتیک‌های پویا، روزآمد و هوشمند، مسیر مستقل خود را پیش برده و در این مسیر، بالطبع دوستان و دشمنانی دارد و می‌یابد؛ برخی از دشمنانش شکست می‌خورند و به مرور تبدیل به بی‌طرف و بعضاً دوست می‌شوند. بعضی از دوستانش هم گاهی تبدیل به بی‌طرف یا رقیب و بعضاً افتاده در دام دشمن شده یا در دوستی خودشان پایدار می‌مانند؛ بنابراین در این روابط مستمر و متغیر دوستی و دشمنی سیاسی در عرصه جهانی، نظام مستقل مردمی ایران همواره کوشیده بر مبنای ارزش‌ها، منافع، اقتضائات، مقدورات و شرایط، رابطه حکیمانه و مطلوب خود را تنظیم کند

از ابتدای تأسیس نظام جمهوری اسلامی، برخلاف اتهام شایع نادرست، سیاست خارجی ایران هرگز به مفهوم منفی و متصلب و واقعیت‌گریز «ایدئولوژیک» نبوده است بلکه همواره پویا، منعطف و عمل‌گرایانه و توأمان آرمان‌خواهانه و واقع‌بینانه بوده است. در سیاست خارجی عقلایی ایران، اصول و ارزش‌های اعتقادی در بطن و متن منافع ملی، تعریف و تعبیه و درهم‌تنیده شده‌اند و اساساً تعارض و تزاحمی با یکدیگر ندارند که فی‌الواقع اسباب رمی و انتساب به «تعصب و تصلب ایدئولوژیک» برای بدخواهان و بدگویان فراهم شود. البته مدعیان ایدئولوژیک‌بودن سیاست خارجی نظام، در قبال رویدادهای تاکتیکی پراگماتیستی مانند بیانیه الجزایر و ماجرای مک فارلین و رویکرد تنش‌زدایی و گفت‌وگوی تمدن‌ها و برجام و بسیاری از کنش‌های مسالمت‌آمیز و دوستانه دولت‌های گوناگون پیشین با امریکا و اروپا که اثبات حسن‌نیت و اتمام‌حجت داشت، تجاهل‌العارف یا تحریف موضع و موضوع می‌کنند یا آنها را با وجود تعدد و تکرار، استثنایی و اساساً خلاف اراده کلان نظام برمی‌شمرند. اما باید متذکر شد که در اجرای موارد مزبور و مشابه، خطاها و تخلفاتی در دولت‌ها رخ داد ولی مدیریت کلان نظام بر آنها اشراف داشت و اگر اساساً با آن تاکتیک‌ها مخالفت داشت، از ابتدا جلوی آنها را می‌گرفت.

وجود اختلاف‌نظرهای سیاسی و جناحی داخل کشور و نوسانات آن موارد هم طبیعی بود، ولی شکست‌ها و ناکامی‌های آنها معلول بدعهدی و دروغ‌پردازی و زیاده‌خواهی و نفاق و عداوت امریکا و متحدانش بود. در حالی که در تدبیر آن گونه روش‌های تعاملات خارجی، اصولی مانند انعطاف و نرمش قهرمانانه، خلع مستمسک و بهانه از دشمن، تشخیص و تطبیق با شرایط متحول و اقتضائات متغیر، جابه‌جایی هوشیارانه مواضع و خاکریزها و سنگرها و اخلال در محاسبات و معادلات رقبا و دشمنان، حاکم بر شیوه‌های مدبرانه و عاقلانه جاری در سیاست خارجی کشور بوده است که بدخواهان و بدگویان آنها را نادیده می‌گیرند. همچنین در قبال تناقض اتهام تعصب و انجماد ایدئولوژیک به سیاست خارجی، با واقعیت توسعه هوشمند روابط روسیه و چین و پیمان شانگهای و اتحادیه بریکس، وارونه‌گویی و سفسطه و طلبکاری می‌کنند که دیدید گفتیم اینان ایدئولوژی را بر منافع ملی ترجیح دادند.

در قاموس اینان، منافع ملی ایران فقط در دامن امریکا و غرب نهفته و لاغیر. جامعه جهانی هم یعنی امریکا و ناتو و اقمار غرب. از طرفی سال‌ها گفته و تبلیغ کرده‌اند که نظام با معیارهای ذهنی مذهبی و کلیشه‌های متحجرانه ایدئولوژی با دنیا مواجه شده است؛ اما همزمان به همین نظام خرده می‌گیرند که چرا روابط راهبردی با دولت ملحد چین و دولت ارتدوکس روس یا دولت‌های کاتولیک ونزوئلا و برزیل و امثالهم برقرار کرده و با مشرکان خارج از اردوگاه غرب، نرد علاقه و محبت باخته است.

بالاخره اتهام و جرم نظام معلوم نیست؛ هرگونه که به اقتضای شرایط و مصالح رفتار کند، انعطاف نشان دهد، تعامل کند، مقاومت کند، مشارکت کند، همواره با دوستان، مروت و حتی گاهی با دشمنان، صبر و مدارا پیشه کند، نزد معاندان و مخالفان خوش‌انصاف همیشه مبغوض و محکوم و مطعون است؛ چون همه‌چیز مربوط و نامربوط را هم باید به هم ربط داد و فقط عیوب و ضعف‌ها و اشکالات این نظام دیده و برجسته شود و خوبی‌ها و محسناتش هم باید مقلوب به بدی‌ها و ذمائم شوند.

اخیراً هم چون نظام اسلامی در مقابل ظلم و باج‌خواهی و سلطه‌گری غربی‌ها عقب‌نشینی نکرده و در آستانه بی‌بازگشت قدرت فرامنطقه‌ای و استحکام کامل درونی قرار گرفته است، دشمنان با تمام قوا تلاش کردند که با آشوب آفرینی ملت ایران را از پا بیندازند و اکنون معاندان و عنادخویان و متحیران اهل لجاج و جحود، افسرده و سرخورده از شکست اوهام خویش، تحولات اخیر سیاست خارجی متکی بر پیروزی‌های دهه اخیر ایران و جبهه مقاومت را تاب نیاورده و آنها را تحقیر و تصغیر می‌کنند و به مغلطه و لاف و گزاف حقیقت‌ستیزانه، نشانه ضعف و عقب‌نشینی ایران، تصویر و توصیف می‌نمایند. در حالی که حتی بسیاری از رسانه‌های معتبر جهان و کارشناسان سیاسی و برخی مقامات دیپلماتیک، تلویحاً یا تصریحاً به پیروزی و کامیابی ایران، اذعان کرده‌اند.

طُرفه آنکه مدعیان اپوزیسیون داخل کشور برای داعیه و دعوی اصلاح، منحرف و متمایل به همان دشمنان تاریخی ایران شده‌اند که اساس انقلاب ایرانیان برای مقابله با سلطه آنان شکل گرفت. یعنی، به این سیره و سیاق، راه‌حل مقابله با انحراف کذایی در نظام، رفتن به آغوش و غلتیدن در دام و دامن انگلیس و امریکا و صهیونیسم است.

گویی مدعیان شکست‌خورده و فرتوت ارتجاع و تجدیدنظرطلبی و ژاژخاهای «ندامت در عصر حیرت» و «نرمالیزاسیون سکولار غرب‌مدار» نه تنها مقام «کدخدا» بلکه جایگاه «خدا»یی برای امریکا و غرب قائل شده‌اند که صریحاً و علناً برای این مُلک و ملت غیور و دلاور دوران، نسخه پوسیده و ننگین سازش و تسلیم در برابر قلدری و جباریت غرب می‌پیچند.

تسنیم

تأمل

«نه شرقی نه غربی» به چه معناست؟

«نه شرقی نه غربی» اصلی است که به عنوان الگوی سیاسی جمهوری اسلامی ایران در روابط بین‌الملل مطرح است. این سیاست به معنای رویکردی برگرفته از ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی است و به هیچ وجه به معنای قطع رابطه و عدم نیاز به کشورهای بلوک شرق و غرب تعریف نمی‌شود. در واقع، این سیاست به معنای متفاوت بودن رویکرد جمهوری اسلامی نسبت به کشورهای شرقی و غربی تعریف می‌شود.

این اصل زمانی بیان شد که ابرقدرت‌های جهان، مانند امریکا و شوروی، خوی استعمارگری و غارت منابع کشورهای مستضعف را به عنوان دکترین آشکار و پنهان خود قرار داده بودند. با تفکر صدور انقلاب، جمهوری اسلامی سعی در تعریف عملکرد خود در سطح نظام بین‌الملل داشت. در دهه‌های گذشته، رهبری انقلاب با بدبینی نسبت به مذاکره و ارتباط با طرف‌های امریکایی و اروپایی، مانع دستگاه دیپلماسی برای پیشبرد مذاکرات برجام نشدند و همچنان به دنبال حفظ استقلال و منافع ملی هستند. در نتیجه، «نه شرقی نه غربی» به معنای ارائه یک رویکرد مستقل و بر پایه ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی در روابط بین‌الملل است و به هیچ وجه به معنای قطع رابطه با کشورهایی از این قبیل نیست.

در بررسی قراردادهای بلندمدت، باید از اظهارات سطحی و کوچه بازاری دوری کرد. دلیل این موضوع نیز ساختار این‌گونه قراردادهاست زیرا بسیاری از دستگاه‌های کشور در این قراردادها شرکت دارند. ساختار سندهای همکاری ایران با شرکای خود بسیار پیچیده است. در حال حاضر، کشورهای غربی ایران را تحت شدیدترین تحریم‌های اقتصادی قرار داده‌اند و حتی از فرستادن برخی داروهای کمیاب برای بیماران ایرانی دریغ می‌کنند.

در این شرایط، عقلانیت حکم می‌کند که کشور به دنبال برقراری ارتباط با شرکایی باشد که رویه‌های متفاوتی دارند و در سیاست بین‌الملل، همراه ایران هستند و سابقه بدی در رابطه با کشور ندارند. در غیر این صورت، کشوری که در نظام بین‌الملل به هر بهانه‌ای منزوی باشد، به شکست محکوم است؛ تلاش‌های جمهوری اسلامی در عرصه سیاست خارجی، درواقع پویایی این عرصه را نشان می‌دهد.

آگهی مناقصه عمومی شماره (م-۰۷-۱۴۰۲)

همه با هم جهاد کشاورزی
شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور

نوبت اول

۱ **مناقصه‌گزار:** شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور به شناسه ملی ۱۴۰۰۲۷۷۱۷۳۶ و شماره اقتصادی ۴۱۱۱۱۳۶۷۳۷۷۱
به نشانی: تهران- میدان ونک- خیابان برزیل شرقی- پلاک ۳۳- طبقه همکف - کمیسیون معاملات

۲ **موضوع مناقصه:** خدمات، پذیرایی و دبیرخانه دفتر مرکزی
از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به‌شماره مناقصه: ۲۰۰۲۰۰۱۰۱۴۰۰۰۰۶۵

۳ **نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** اصل فیش واریزی وجه نقد به‌شماره حساب شبا IR ۹۰۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۳۹۸۰۶۳۷۰۵۶۴ با کد شناسه شماره ۹۳۱۲۰۳۹۰۰۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۱۱ خزانه بانک مرکزی قابل واریز در کلیه شعب بانک ملی ایران و سایر بانک‌های مجاز یا ضمانت‌نامه بانکی به‌نام مناقصه‌گزار (کلیه بانک‌ها به‌جز بانک سرمایه و بانک ایران زمین) و یا اوراق مشارکت بی‌نام تضمین شده بانک ها و دولت با قابلیت بازخرید قبل از سررسید (موضوع قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت) را ضمن درج در سامانه ستاد در پاکت الف لاک و مهر شده تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۹ به مناقصه‌گزار تسلیم گردد.

۴ **مبلغ و مدت اعتبار تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** ۷ ,۰۰۰ ,۰۰۰ ,۰۰۰ ریال (هفت میلیارد ریال) به‌نام شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور با حداقل ۳ ماه اعتبار از تاریخ انتشار آگهی نوبت اول

۵ **زمان دریافت اسناد، ارائه پیشنهاد و گشایش پیشنهادهای مالی:**
۱-۵- مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد: تا ساعت ۱۹ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۳۰
۲-۵- مهلت ارائه پیشنهاد در سامانه ستاد: تا ساعت ۱۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۹
۳-۵- مهلت تحویل پاکت الف محتوی اصل تضمین: تا ساعت۱۷روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۹
۴-۵-زمان بازگشایی و رسیدگی به پیشنهادها: ساعت ۱۰ صبح روز یک‌شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۰ واقع در نشانی مناقصه‌گزار

۶ **خرید اسناد:** متقاضیان شرکت در مناقصه می‌توانند پس از واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد به‌شماره حساب شبا IR ۳۱۰۱۰۰۰۰ ۴۰۰۱۰۳۹۸۰۴۰۰۶۰۸۷ با کد شناسه شماره ۳۷۷۰۳۹۸۸۲۲۰۳۹۰۰۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۱۰۳ به‌صورت پایا به خزانه بانک مرکزی از طریق سامانه ستاد) در زمان مهلت دریافت اسناد (ردیف ۱- ۵ آگهی) به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه و اسناد مناقصه را دریافت نمایند.

۷ مراحل برگزاری مناقصه از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۷ می‌باشد.

۸ سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج می‌باشد.

روابط عمومی